DONOSTIAKO UDAL LIBURUTEGIA - BIBLIOTECA MUNICIPAL DE SAN SEBASTIAN

EUSKAL OŔIA

Euskaltzaleak

GURE ARPIDEA

Lendik	920
Elgoibar'ko Udalak	50
Zarautz'ko Udalak	50
Gaurdaño	1020

Donostiko orfeoya (abesbatza) Hossegor'en

Donostiko Abesbatza Dagonilla'ren 24'ean izan da "Hossegor" deitzen dioten Prantzi itxas-ertzeko uri polit ontan. Bayonatik 25 kilometro aruntz arkitzen da piñuriz josia.

Arratzaldeko bosteterditan egin gendun lenbiziko sayoa; berebiziko abes txorta abestu genun: guztitakoak ziran.

"Adiyo nere Maitea", "Loa-loa", "Dringilindron", "Iru-txito", "Akerra", "Kalez-kale", "Bigarren kalez-kale", "Baserritarra", "Matxintxo", "Sagarraren", "Gernikako", "Euzko Bakuntza", "Sota del Olm", "Las campanas de las Monyas", oek biak katalandarrak, "Jota Aragon" "Quand mon mari" ta beste bat prantzesak. Guztiok oso txalotuak izan ziran.

Arratsean 9 1/2'tan "Maitena" antzestu zan pelota leku ederrean Kassino-ren aurre aurrean, bai ederki.

Maitena'ren lana Castillejos neskatill lirañak antzestu zuan, ¿baño nolatan? mintzatu zan gure Elez txit, oso garbi, goxoki, ¿ta abestu? Bejondeizula Castillejos abeslari goxo ta garbia, lenbiziko aldiz izateko ezin obetogo.

Hernandez, neskatx taldeko Maextra danak, ez dago zer esanik: bere aur tikia besoan dula ederki baño ederki, ondo merezitako txalo ugariak jo zizkaten.

Kortajarena, Gorostidi, Arruti, Peña jaunak, beren estarri ederrakin ondo bete zituzten beren egitekoak. Bukatzean "¡Oh! Treg bien, treg bien" guztiok atzaparrak auzteaño txaloka.

Orkesta edo eresbatza, Burdeosko eresbatzaren Direktoria buru zutela ederki tajutu ziran. Ezda makala jaun ori ere, eztu ruma aundirik bere besoetan, aski asko ezker-eskui, bera ta gora, erabiltzentzuan eskuko makilla. Esan zutenez txoratua zegon Donostia'ko Abeslariakin ta Burdeos Urira eramango ote zuan zurrumurrua zabaldu zan.

Esan bear det ¿nola ez? Donostiko Txistulariak ere ederki erakutzi ziotela Euskal erriko Txuntxuna zeiñ mailltsua dan. Bejondeizuela Antxorena, Lezea, Unanue ta Kastañeda, zuen ondon beti alai.

Bajta ere esan nai nizuteke bi gertaera txiki:

Bata: Beribillean bazkaltzera goazela atera zayo gureari beste beribill txiki-bat. Gureak (aundia izanik) esaten dio: "Esti atzera.... Fu... Fu..., "Ta alare aurrera ¡lotzagabe arranoa! Ematen dio belarrondoko bat ta errendi. "Pagrdon" egiñaz etortzen da Xendarmea. Galdera batzuk batari ta besteari, paper bat beztu sotz mutur beltz batekin, ta an juntzan beribil txikia makur makur bere bidetik, gureak berriz (goseak amorratua bai zegon) ura zalaparta, etzitzayon aurrean besterik jarri, bestela jo ta auzten du.

Beste gertaera tamalagoa: Ango festa guztik bukatutakoan sartu giñan gure beribilletan, ta bezte mordoxka bat asi ankatako azkazaletikan ta buruko ille punta arte parra parra umoria dariotela ibilli oi diranak (pake onian orla opa diotet), irrintzika, saltoka txuntxuneroen atzetik badatoz beren beribillak artzera.

"Sartu bañon len, arin-arin bat" ta ekiten diote dantzari. Ura krixkiti soñua. Jakiña, gure aldamenean zegon nexkatill polit bat jaikitzen da bere exeri aulkitik ta antziak (gaztea izan), arrapatzen dio ateak beatza, zauritu zuan ta bai dantzarako gogoa bukatu ere. Atzera bere aulkira gajoa ixil ixil, beatza lotu zioten ustez ezer gutxi zualakoan. Dantzak bukatu, ta, abiatzeko garayan ematen dio alako ezongi-bat (bero bai zegon). Segitun eltzen diote ta pelota lekuko etxera eraman zuten, bertan bai zan, batek aizea eman, bestek ura bota alegin guztiak egin zitzaizkon. Ortan ortan osagille bat azaldu-zan ez naiz gogoratzen zein Jaun, ta guztion arten noizbait ere kordea etorri zitzayon. Bere onera etorri zan gajoa, blai blai ures josita utzi-zuten. Bin bitartean samiñez egon giñan zer gerta bear ote zan. Ura kanbiyoa, beiñ ixtillu aundiz, bein ixil ixil. Etzan makala gure poza ondo ezarri zanean. Beribillak erak ere zer gertatze ote zan etzuten jaramonik egiten. Gero berriz "Agur, Jaunak, Agur t'erdi, Jaunak, Agur" ura abiyadura Fu... Fu... Pu... Pu... Bide guziyan kantari etorri ziran Beribil guztiak, gu berriz juateko pozez eta etortzeko ez gutxigo, ez gendun arrapatu Santa Catalinako Zubiya nai bezin laster. Alare ondo etorri giñan Jaunari esker, baita txoferreri ere.

Atzegintazun aundiarekin esan bear Hossegor'en zirala gure poxkarri Nizeto Rezola, Kasildo Telletxea, Salazar jaunak, Solano'tar bi anaiak, Gaytan de Ayala jauna (semea), Aguirresarobe abeslari trebea, ta azkenik ¿zeiñ uste dezute? gure Osalari jakintsu, bixkor, batzuek nai ez izan arren guk asko maite degun Fernando Asuero jauna. Eskerrak guztioi biotz biotzetik: orrela ikusten da maitetasuna.

Orain bukatzeko dei bat Orfeonista edo Abeslari guztiori, batez ere gazteai: gure Maixu diran Iruretagoyena ta Gorostidi jaun yayoi lagun dezayegun beñere noraño altxa ezdakigun Esnaola (G. B.) zanaren lanari jarraitu dezaioten sendoro Donosti ta Euskalerriaganako maitetasuna azalduaz.

ABESLARI BAT

Donostia

Txistulari ikastola. — Urte pare bat edo bada, Donosti'n txistu ta eusko dantzak ikasteko, ikastolak jartzia erabaki zala.

Dantzari ikastola iriki, ta aurrera jarraitzen da, txistulari ikastola ez ordia, iriki ez da ta.

Badira gazte gogotsuak, txistua jotzen ikaste arren, ikastola ortako ikasle izango lirakenak.

Gure txistuentzat aiñ garrantzi aundikua izango litzaken ikastolau irikitzeko, izparringi onek, txistulari bazkunak, edo beste norbaitek eskatuta, ¿ez ote litzake iritxiko?

Pelota lekua. — Bada beste askoren artian, aspaldi ta askotan aitatu izan arren, orain ixilik dagon beste gauza bat ere.

Donosti zarrean pelota lekua jartzia. Nun jarri esana dago, "31 de agosto" kalean, orain gutxi arte arraia garbitu ta kanpora bialtzeko izan dan lekuan.

Asmo oni ere, "presupuestuak" egin baño lenago, astiñaldi bat, Gipuzkoako pelota batzak, edo emateko, garai txarra ez da noski izango.

Agurtu. — Uda alditxo bat igarotzea etorri ta, agurtu degu "Amagoya", Durango'ko idazle jator, ta neskatill argia.

Eusko Antzoki jaiak. — Igazko neguan bezela aurten ere Eusko Etxean eusko antzoki jaiak emateko asmoetan gera. Igaro dan negu aldi ortan Eusko Etxeko antzez'ari taldeak antzeztu ditu.

Eusko Etxea aretoan, 11 antzoki jai.

"Victoria Eugenia" antzokian, 1.
Getaria'n, 1.
Mutriku'n, 2.
Ondarru'n, 2.
Segura'n, 1.

Guztira, 18 eusko antzoki jai. ¿Ta aurtengo aldi ontan zenbat emango dira? Aleiken geienak noski.

Lezatekenak. — Aste onetan Bergara'n, Eusko Ikaskuntzak eratu dituan jaiak igarotzera juanak, Bergara alde ortan dira, M. Zumeta'tar Joseba Jokin ta Mendizabal'dar Gaspar, lagun ta euskaltzale zintzoak.

ATARRENE

Errenderi

Berri onak. — Aspaldiko gure naia bete da: batzokia irikitzeko baimena etorri da. Au irikitzeko egunean, guztiok alkartu ta bazkaritxo bat egin bear degula diote. Aurretik gaztigatuko degu egun aundi ori noiz izango dan.

Elizkizunak. — Agustin'dar lekaimeak elizkizun bikañak izan dituzte beren zaindari deunaren urtebetetzea dala ta, Iruurrenéan (26 - 27 ta 28'an) jende asko ibilli zaiote. Txonitzak erderaz ta euskeraz egin dituzte. Oso ederrak izan dira, batez ere Donostia'n dagon Anjel Txopitea jaunak euskera garbian egindakoak. Azkenean Agustin Deunari Euskalerri aldez egin zion eskaria, txit atsegin izan zitzaigun.

Bergara'ko Euskal Egunerako. — Orain arte artutakoak:

Astibia'tar Pedro	1
Garmendia'tar Jose Maria	5
Mendarte'tar Serapio	10
Abertzale talde batek	6
Garmendia'tar Damaso	5
Albisu'tar Pedro	5
Garmendia'tar Pedro	5
Euskaltzale batek	2
Aseginolasa'tar Gillermo	1
Lizaso'tar Gillermo	2
Mugertza'tar Saturdino	5
Galarraga'tar Anbrosio	5
Elustondo'tar Jose Maria	2
Etxeberria'tar Pio	5
Sanperio'tar Luis (aita)	25
Lasa'tar Antonio	2
Larruskain'dar Aszenzio	2
Guztia	88

(Jarraitzeko).

ITURRALDE

Segura

Garagarrillaren 25'ko Aur-Euskaldunaren jairako eta uztaren 13'an bertako aurrentzat, guzira bildu ziran 1.847 laurlekoak zertan sartu diran:

Euskalegun aurretik ibilli ziran jaunen bazkaria	31'80
Antzeslarien jun-etorria	110'00
Antzeslarien margo ta abar	10'00
Arrasate'ko Izlariari	25'00
Txirrita ta Lujanbio izneurlariai	100'00
466 opil aurrai azkaritxoa emateko	36'30
800 txokolate xerra	39'60
Antzeslarien azkari legea ta aparia	80'50
127 aur bazkari	317'50
46 bazkari laguntzale ta abar	230'00
Andua ta Urkia'ko jun-etorriak	90'00
Brinkola'ko jun-etorria	70'00
Jaupa nagusia	15'00
Biator deunaren ikastetxekoai	30'00
64 eskutizen ikurratz ta bidai ekarleari	19'00
10 itzaldi urrutizkiñez	8'55
Antzeztokia ipiñi ta kentze arren	15'00
Txotxongillo txabola eraman ekarri	8'00
Antzerkia iragartzeko orriak	12'00
20 "Umiaren laguna" 6 zenbakizti ta Eliz abestiak	37'00
Erauskin olerkariari	25'00
Segura'ko larogei aurrei saritan	313'00
Errietakoei saritan	60'00
Uztaren 13'ko Euskaltzalien jun etorri ta abar	27'25
Ursuan'go Albokariari	5'00
Aranguren jaunari, idazti ta abar ordaindu ta gañerakoa Euskaltzaleai bialtzeko	131'10
Guzia	1.847'00

"Eskupe" gañera emanak Errenderi ta Donosti'ko aurrentzat 7 saritxo.

OTARRA

"Sanctificetur Nomen tuum"

(Amaia)

— 11 —

Donokian sartzeko
gure anai gaixoak,
bearko degu izan
Mixiolariak;
eskeñi ayentzako
otoitza santuak,
Mezak, Jaun-artzeak
ta bai t'ere barauak.

— 12 —

"Naparratik" dirade
Mixiolariak
atera, du esaten
gaur mundu guziak;
leku danetan dira
"Euskaldun jendeak"
maitatuak izandu,
entzule maiteak.

— 13 —

Milla esker Zeruko
gure Jaunari eman,
"euskaldun Saindu" asko
daude t'aldaretan;
beren bizia emanda
urrungo lurretan,
"anai" asko sarturik
Zeruko goyetan.

— 14 —

Guk ere "koroi" bana
noiz-bait irixteko
iñal'egin Jaunaren
"Izena" edatzeko;
Zerurako bidean,
zuzenik, sartzeko
egiñalak egin, ba,
Jauna maitatzeko.

— 15 —

Esayogun Jesusi:
¿Quid me vis facere?
Pablo Deunak bezela
iñoiz asper gabe;
nik lan egin nai nuke
¡beti! Zure alde,
nai ba'dezu juango naiz
Mixiolari ere.

— 16 —

Orrela ba'diogu
Jesus maiteari,
digu berealaxen
itz egingo guri:
zein bidez bear diogun
jarraitu Berari:
¡Jauna, Zure grazia
gugana etor bedi!

— 17 —

Iduki gure anima
¡Jauna! goritua,
pizteko gure "anaien"
biotz izoztua;
oraintxen nere naia
esatera nua:
"garaiturik gelditu
bedi inpernua".

— 18 —

¿Nork utziko ditu ba
sartzera inpernuan,
gaixoak egoteko,
"beti-beti suan"?
eskatu ba, arren, asko,
gure otoitzetan
sartzeko "Izen" ori
ayen biotzetan.

— 19 —

"Apaiz, Praile edo Monja"
gu deitzen ba'gaitu
¡laster! gure etxea
utzi bear degu;
utzi aita et'ama,
erria atzendu,
munduan "Izen" ori
egiteko edatu.

— 20 —

Gauz gogorra da, jaunak,
etxea uztea,
bañan geyagokoa
¡¡animak galtzea!!
artu dezagun danok
on zalgun bidea
ikusi nai ba'degu
"Zeruko atea".

ETXENIKE'tar Jon
IKASLEA

VIDA RELIGIOSA

Santos de hoy:

Nuestra Señora Madre del Pastor Divino.— Ss. Sandalio, Febes, Basilisa, Serapia, Eufemia, Dorotea, Tecla, Erasma vírgenes, Pedro, Francisco de Jesús, Bb. Antonio Isida S. J., y comps. mrs.

Santos de mañana:

Ss. Moisés, pf.: Marcelo, ob., Rufino, Silvano, Vitálico, niños, Magno, mrs.; Marino, dc.; Rosalía, Rosa de Viterbo, vgs.; Cándida.

Mañana primer Viernes.

EN LA IGLESIA DE LOS PP. CAPUCHINOS

Solemne novena a Nuestra Señora de Aránzazu Patrona de Guipúzcoa.

Del 1 al 9 de septiembre:

Todos los días por la mañana a las seis, habrá misa y novena en vascuence y en la misa de ocho se hará el ejercicio de la Novena en castellano.

Por la tarde a las siete, Novena en castellano con exposición de S. D. M. y sermón en los nueve días que predicará el R. P. Basilio de Gea (O. F. M. C.) terminándose todos los actos, con la adoración de la reliquia.

PARROQUIA DEL BUEN PASTOR

Mañana, día 4 se celebrarán en esta parroquia los solemnes cultos de la Archicofradía de los Jueves Eucarísticos.

Por la mañana, la misa de comunión general a las 8 con los cánticos y oraciones de costumbre.

Por la tarde a las 7 se celebrará la Hora Santa amenizada con las fervorosas oraciones y dulces cánticos, en que tomarán parte todos los fieles.

Todos deben asistir con la insignia de la Archicofradía, de la que podrán proveerse los que no la tengan, en la mesa petitoria.

Nota: Se advierte que por hallarse en esta parroquia canónicamente instituídos los Jueves Eucarísticos, cuantos desen hacerse acreedores a la especial indulgencia plenaria concedida a esta Archicofradía deben procurar acudir a la comunión general de las 8 y a la tiernísima Hora Santa que se celebrará a las 7 en este grandioso templo.

El V Congreso de Estudios Vascos en Vergara

(Viene de la página 9)

preciosas tablas, el labrador que monta una pequeña industria de construcción de yugos, carros, etc En grado superior está el hombre universal de la aldea, que arregla puertas, ventanas, fabrica cucharas, etc.

Hace luego una relación del arte popular en sus diversas manifestaciones y vemos pasar por la pantalla varios ejemplos muy bien estudiados y definidos del arte vasco.

La conferencia de Mr. Veyrin ha sido un alarde de erudición y de investigación prolija.

ACUERDOS MUNICIPALES RELACIONADOS CON EL CONGRESO

Esta tarde ha celebrado sesión la Comisión Municipal Permanente bajo la presidencia del alcalde don Luis Ruiz de la Prada.

Se ha concedido en ella una subvención de 200 pesetas a la Sociedad Euskalzaleak, para la organización del Día del Euskera y del Niño Euskeldun.

A propuesta del alcalde se ha acordado comunicar el agradecimiento de la Corporación a las autoridades que asistieron al acto de apertura del Congreso.

A propuesta del mismo, se acordó convocar el sábado próximo a los alcaldes del distrito, a fin de cambiar impresiones y tomar acuerdos sobre el cumplimiento de la llamada ley de sargentos.

UNA EXHIBICION DE LOS DANTZARIS

Los dantzaris y txistularis de Vergara han hecho una preciosa exhibición en la plaza de San Martín de Aguirre, a las siete de la tarde.

Su trabajo ha sido premiado con muchos aplausos.

Los dirigía el maestro Pujana y bajo su dirección interpretaron admirablemente el aurresku, jorrai-dantza, arku-dantza, bokel-dantza, zinta dantza y sagi-dantza.

PROGRAMA DE HOY

A las doce.— Explicación en la Exposición, de la arquitectura vasca, por don Joaquín de Irizar, Arquitecto.

A las tres y media de la tarde. — Excursión a Elorrio.

A las ocho.— Conferencia en euskera sobre Leyendas Populares Vascas, por don Resurrección María de Azkue, Director de la Academia de Lengua vasca, en la Casa Consistorial.

HOTEL LASA, Teléfono 5. Vergara. Propietario FRANCISCO LASA, ex cocinero del Hotel Idarreta. Servicio por cubierto y a la carta. Especialidad en banquetes. Hospedajes completos. Espaciosas y ventiladas habitaciones con agua caliente y fría. Cuartos de baño. Mozo a todos los trenes. PRECIOS MUY ECONOMICOS!

LEGITIMOS Y PRIMITIVOS BIZCOCHOS RELLENOS Y TOSTONES

Vda. de M. Larrañaga

San Pedro Teléfono 51

VERGARA

CHOCOLATES - THES - REFRESCOS

Proteged la Industria Nacional

Multicopista Rotativo

"TRIUNFO"

Construído en la Fábrica de Armas STAR de Eibar

Precio reducido. Garantía absoluta

CALIDAD INSUPERABLE

Representantes para Guipúzcoa

Viuda de M. Baroja y Sobrino

IMPRENTA PAPELERIA - SAN SEBASTIAN